

การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม ของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาล ตำบลจirim

อำเภอท่าปลา จังหวัดอุตรดิตถ์

Buddhamma application from Promoting People's Participatory Behavior in Election of Local Administrators of Charim Sub-district Municipality at Thapla District in Uttaradit Province

1. พระใบฎีกาไพโรจน์ กนฺตธมฺโม (สุปินะ)*, 2. พระครูโสภณกิตติบัณฑิต

1. Phrabaidika Pairote Kantadhammo (Supina)*, 2. Phrakru Sophonkittibundit

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Phrae Campus

* Corresponding Author E-mail: paroj5667134@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับพฤติกรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้ง 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักอปริหานิยธรรม 7 กับพฤติกรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้ง 3) เสนอแนวทางการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลจirim อำเภอท่าปลา จังหวัดอุตรดิตถ์ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี ใช้วิธีวิจัยสำรวจกลุ่มตัวอย่าง ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตตำบลจirim จำนวน 378 คน จากจำนวนประชากรทั้งหมด 6,847 คน วิเคราะห์ข้อมูลหาความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 10 รูป/คน ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า

1. พฤติกรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตามหลักอปริหานิยธรรม 7 ประการ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และระดับพฤติกรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลจirim อำเภอท่าปลา จังหวัดอุตรดิตถ์ 3 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2. ความสัมพันธ์ระหว่างหลักอปริหานิยธรรม 7 กับพฤติกรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลจirim อำเภอท่าปลา จังหวัดอุตรดิตถ์ โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลาง

3. การประยุกต์หลักอปริหานิยธรรม 7 เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลจirim อำเภอท่าปลา จังหวัดอุตรดิตถ์ มีแนวทางการประยุกต์ ดังนี้ 1) ควรแสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนความรู้ที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งร่วมกับหน่วยงานภาครัฐอย่างสม่ำเสมอ 2) ควรเข้าร่วมประชุมและเลิกประชุมอย่างพร้อมเพรียง 3) ไม่ควรเสนอกฎเกณฑ์ที่ขัดกับกฎระเบียบกฎหมายเดิมที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง 4) รับฟังความคิดเห็นผู้เป็นประธานใน

การเลือกตั้ง 5) รับฟังความคิดเห็นผู้เป็นประธานในการเลือกตั้ง 6) ช่วยกันดูแลบำรุงรักษาสถานที่เลือกตั้ง 7) อำนวยความสะดวกแก่เจ้าหน้าที่ประจำหน่วยเลือกตั้ง

คำสำคัญ: 1. พฤติกรรมทางการเมือง; 2. การเลือกตั้ง; 3. การประยุกต์หลักพุทธธรรม

ABSTRACT

This research article aimed to: 1) to study the level of people's participatory political behavior in the election of local administrators 2) to study the relationship between Aparihaniyadhamma and people's participatory political behavior in the election of local administrators 3) to propose guidelines for applying Buddha-dhamma principles to promote people's participatory political behavior in the election of local administrators of Jarim subdistrict municipality, Thapla district, Uttaradit province. This thesis conducted by the mixed research methods. This research used a survey method to collect data from 378 samples, derived from 6,847 voters residing. Data analysis using frequency, percentage, mean, standard deviation, and Pearson correlation coefficient. The data were collected by using in-depth interviews of 10 key informants and analyzed by content descriptive interpretation.

The research found that:

1. The people's participatory political behavior in the election of local administrators according to the 7 principles of Aparihaniyadhamma was found, by overall, at moderate. And the level of people's participatory political behavior in electing local administrators of Jarim Subdistrict Municipality, Thapla district, Uttaradit province in 3 aspects were found to be at moderate level.

2. The relationship between Aparihaniyadhamma 7 and citizens' participatory political behavior in the election of administrators of Jarim Subdistrict Municipality, Thapla District, Uttaradit Province, by overall, was moderately positive.

3. The application of Aparihaniyadhamma 7 for promoting people's participatory political behavior in the election local administrators of Jarim Subdistrict Municipality, Tha Pla District, Uttaradit Province was proposed as following guidelines: 1) express their opinions and exchange knowledge about elections with government agencies regularly 2) attend and adjourn the meeting in unison without returning early 3) should not propose rules that are contrary to the old legal regulations related to elections 4) listen to the opinions of those who preside over elections 5) honor the opportunity for women to have equal voting rights with men. 6) help maintain the polling place 7) facilitate the officers present at the polling stations.

Keywords: 1. Political Behavior; 2 Elections; 3. Application of Buddhist principles

บทนำ

พฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมของประชาชนเป็นหลักการที่สำคัญในการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เป็นกระบวนการที่ประชาชนได้มีส่วนในการปกครองตนเองอย่างอิสระโดยการ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมกำกับดูแล และร่วมตรวจสอบการทำงานของผู้บริหาร ทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น การปกครองในระบอบประชาธิปไตยนั้น การเลือกตั้งจึงเป็นกระบวนการทางการเมืองที่มีความสำคัญ ซึ่งเป็นกลไกในการแสดงถึง พฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมทางการเมืองของภาคประชาชน ที่ทำให้ผู้บริหารของรัฐมีความรับผิดชอบต่อสังคมมากยิ่งขึ้น รูปแบบพฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับชาติและระดับท้องถิ่นสามารถทำได้หลายรูปแบบ เช่น การไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง การร่วมรณรงค์ทางการเมือง การตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล สิ่งที่สำคัญก็คือ "ประชาชน" และความสมบูรณ์แบบของระบอบประชาธิปไตย คือการที่ประชาชนสามารถเข้ามามี สิทธิมีเสียงในการปกครองตนเองมากที่สุดเท่าที่จะมากได้ โดยอาศัยตัวแทนเข้ามามีส่วนร่วม โดยผ่าน กระบวนการเลือกตั้ง ด้วยการหาผู้ที่จะมาทำหน้าที่แทนตนเอง ทั้งในด้านนิติบัญญัติ และการบริหาร โดยผ่าน กระบวนการการเลือกตั้ง เพื่อคัดเลือกตัวแทนเข้ามาทำหน้าที่ในด้านฝ่ายบริหาร และฝ่ายนิติบัญญัติ (วิศิษฐ์ ทวีเศรษฐ์ และ สุขุม นวลสกุล, 2543) ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 หมวด 14 มาตรา 1 ให้มีการจัดการปกครองส่วนท้องถิ่น โดยให้ประชาชนใช้สิทธิเลือกตั้งและออกเสียงประชามติโดย อิสระ (บุญร่วม เทียมจันทร์ และ ศรีญญา วิชาวธรรม, 2562)

พฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมทางการเมืองถือว่ามีความสำคัญต่อการพัฒนาประชาธิปไตย กล่าวคือ ทำให้ ผู้ปกครองและผู้ถูกปกครองได้มีโอกาสได้ทราบความต้องการของกันและกันอย่างแท้จริงเทศบาลตำบลจirim เป็น อีกรูปแบบหนึ่งของการปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งผู้บริหารท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้งจากประชาชนโดยตรง จากผลการเลือกตั้ง ผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลจirimเมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2564 พบว่า ประชาชนออกมาใช้สิทธิ เลือกตั้ง 4,186 คนจากจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 6,759 คน คิดเป็นร้อยละ 61.93 สะท้อนให้เห็นว่าพฤติกรรม ทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับต่ำ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2566)

จากปัญหาและความจำเป็นดังกล่าว ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาการวิจัยเรื่อง การประยุกต์หลักพุทธธรรม เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาล ตำบลจirim อำเภอท่าปลา จังหวัดอุตรดิตถ์ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องนำเอาหลัก อปริหานิยธรรม 7 ประการ มาประยุกต์ใช้เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหาร ท้องถิ่นเทศบาลตำบลจirim อำเภอท่าปลา จังหวัดอุตรดิตถ์ ตามหลักอปริหานิยธรรม 7
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักอปริหานิยธรรม 7 กับพฤติกรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม ของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลจirim อำเภอท่าปลา จังหวัดอุตรดิตถ์
3. เพื่อนำเสนอแนวทางการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม ของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลจirim อำเภอท่าปลา จังหวัดอุตรดิตถ์

ระเบียบวิธีการวิจัย

1. ขอบเขตของงานวิจัย หลักพุทธธรรมที่ใช้ประยุกต์ หมายถึง หลักอปริหานิยธรรม 7 ประการ ได้แก่ 1) หมั่นประชุมกันเนื่องนิตย์ 2) พร้อมเพรียงกันประชุม เลิกประชุม และกระทำกิจที่ควรทำ 3) ไม่บัญญัติสิ่ง

ยังไม่ได้บัญญัติ และไม่เลิกสิ่งที่ได้บัญญัติไว้แล้ว 4) เคารพนับถือผู้ใหญ่ 5) การให้เกียรติต่อสตรี 6) เคารพสถานที่ปฏิบัติงาน 7) การอำนวยความสะดวกแก่เจ้าหน้าที่

2. วิธีดำเนินการวิจัย

2.1 รูปแบบการวิจัย การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี ระหว่าง 1) การวิจัยเชิงปริมาณ ด้วยวิธีเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์ 2) การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการวิเคราะห์ สังเคราะห์เนื้อหาจากเอกสาร และงานวิจัย การสัมภาษณ์เชิงลึก นำเสนอเป็นความเรียงประกอบตารางแจกแจงความถี่ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อสนับสนุนข้อมูลเชิงปริมาณ

2.2 ประชากรกลุ่มตัวอย่าง/ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 1) การวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้ง ที่อาศัยในตำบลจรม จำนวน 378 คน โดยให้ข้อมูลสำคัญสุ่มตัวอย่าง 2) การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 10 รูปหรือคน ได้แก่ นักวิชาการด้านพระพุทธศาสนา นักวิชาการด้านรัฐศาสตร์ ตัวแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตัวแทนผู้นำชุมชน ตัวแทนประชาชนทั่วไปที่มีสิทธิเลือกตั้ง โดยให้ข้อมูลสำคัญแบบเจาะจง

2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1) วิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการวิจัย คือแบบ สอบถาม ซึ่งมีลักษณะแบบมาตราส่วนประเมินค่าตามวิธีของลิเคิร์ท โดยกำหนดคะแนนไว้ 5 ระดับ ซึ่งวิเคราะห์จากกรอบแนวคิดและสมมติฐานสำหรับศึกษาการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลจรม จำนวน 378 คน 2) วิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ ข้อคำถามแนวทางการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชน ตำบลจรม อำเภอท่าปลา จังหวัดอุตรดิตถ์ ควรเป็นอย่างไร และข้อเสนอแนะอื่น ๆ ประกอบกับการสนทนาระดับความคิดเห็น โดยมีกล้องถ่ายรูป สมุดจดบันทึก และเครื่องอัดเสียงใช้บันทึกข้อมูลจากผู้วิจัยได้จากการสัมภาษณ์ ประเด็นข้อคิดเห็นต่าง ๆ ที่ได้จากการผู้ให้ข้อมูลสำคัญในแต่ละช่วงของการลงพื้นที่เก็บข้อมูล

2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล 1) การเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ผู้วิจัยลงพื้นที่ภาคสนาม และเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลจากผู้นำชุมชนในตำบลจรม 2) ข้อมูลเชิงคุณภาพ การวิจัยภาคสนามผู้วิจัยลงภาคสนามเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีหนังสือขออนุญาตติดต่อประสานขอความร่วมมือนัดสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูล จำนวน 10 รูปหรือคน นักวิชาการด้านพระพุทธศาสนา นักวิชาการด้านรัฐศาสตร์ ตัวแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตัวแทนผู้นำชุมชน ตัวแทนประชาชนทั่วไปที่มีสิทธิเลือกตั้ง และทำการเก็บข้อมูลด้วยการบันทึกเสียงและการจดบันทึก

2.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล 1) การวิจัยเชิงปริมาณ เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว นำมาตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์และนำผลมาทำการประมวลผลข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจะถูกวิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติ และ 2) การวิจัยเชิงคุณภาพ การวิเคราะห์ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงพรรณนาในเนื้อหาสาระที่มีความสอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และการวิเคราะห์เนื้อหาตามประเด็น

ผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัยการศึกษาาระดับพฤติกรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชน ตำบลจรม อำเภอท่าปลา จังหวัดอุตรดิตถ์ พบว่า ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็น

เพศหญิง ส่วนใหญ่มีอายุ 44 - 56 ปี ขึ้นไป มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีอาชีพรับจ้างหรือลูกจ้างทั่วไป มีรายได้ 5,001 - 10,000 บาท

1. ระดับพฤติกรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลจirim อำเภอกำปูลา จังหวัดอุดรดิตถ์ ตามหลักอปธานิยธรรม 7 ด้าน ได้แก่ ด้านหมั่นประชุมกันเนืองนิตย์ ด้านพร้อมเพรียงกันประชุมเล็กประชุม และกระทำกิจที่ควรทำ ด้านไม่บัญญัติสิ่งที่ยังไม่ได้บัญญัติและไม่เลิกสิ่งที่ได้บัญญัติไว้แล้ว ด้านเคารพนับถือผู้ใหญ่ ด้านการให้เกียรติต่อสตรี ด้านเคารพสถานที่ปฏิบัติงาน ด้านการอำนวยความสะดวกแก่เจ้าหน้าที่ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 3.44 อยู่ในระดับปานกลาง และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.32 และระดับพฤติกรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลฯ ตามหลักรัฐศาสตร์ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง และด้านการติดตามตรวจสอบการเลือกตั้ง โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 3.24 อยู่ในระดับปานกลาง และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.64

2. ระดับความสัมพันธ์ระหว่างหลักอปธานิยธรรม 7 กับระดับพฤติกรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลจirim พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวกที่ .540** ในระดับปานกลาง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จึงยอมรับสมมติฐาน

3. แนวทางการประยุกต์หลักอปธานิยธรรม 7 เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลจirim อำเภอกำปูลา จังหวัดอุดรดิตถ์ มีดังนี้ ประชาชนควรมีส่วนร่วมประชุมกับภาครัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเรื่องการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นอย่างสม่ำเสมอ และควรเข้าประชุมและเล็กประชุมอย่างพร้อมเพรียงกัน นอกจากนี้ผู้บริหารท้องถิ่นไม่บัญญัติกฎระเบียบที่นอกเหนือจากระเบียบทางราชการที่บัญญัติไว้และไม่ล้มเลิกกฎบัญญัติเดิมที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น และที่สำคัญควรให้การเคารพนับถือผู้ใหญ่และให้เกียรติต่อสตรี ตลอดจนถึงให้เคารพสถานที่ปฏิบัติงาน และควรอำนวยความสะดวกแก่เจ้าหน้าที่ขณะปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มศักยภาพในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลจirim อำเภอกำปูลา จังหวัดอุดรดิตถ์ ให้เกิดความเรียบร้อยและบรรลุมตามวัตถุประสงค์ในการเลือกตั้ง

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัย สามารถอภิปรายผลการวิจัยดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ระดับพฤติกรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลจirim อำเภอกำปูลา จังหวัดอุดรดิตถ์ โดยแบ่งเป็น หลักอปธานิยธรรม 7 และพฤติกรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลจirim อำเภอกำปูลา จังหวัดอุดรดิตถ์ ทั้ง 3 ด้าน เมื่อพิจารณาผลโดยภาพรวมและรายด้านสามารถนำมาอภิปราย ได้ดังนี้ หลักอปธานิยธรรม 7

1.1 ระดับพฤติกรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลจirim อำเภอกำปูลา จังหวัดอุดรดิตถ์ ตามหลักอปธานิยธรรม 7 โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยทุกด้านอยู่ในระดับระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.44$, S.D. = 0.32) เมื่อพิจารณา โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย รายด้านที่มากที่สุด ได้แก่ ด้านการเคารพนับถือผู้ใหญ่ รองลงมา ด้านการอำนวยความสะดวกแก่เจ้าหน้าที่ ด้านการให้เกียรติต่อสตรี ด้านการไม่บัญญัติสิ่งที่ยังไม่ได้บัญญัติ และไม่เลิกสิ่งที่ได้บัญญัติไว้แล้ว ด้านการเคารพสถานที่ปฏิบัติงาน ด้านการพร้อมเพรียงกันประชุมเล็กประชุมและกระทำกิจที่ควรทำ และด้านการหมั่นประชุมกันเนืองนิตย์ เห็นได้ว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของ (อังสุมาลิน ปัญญาแก้ว และคณะ, 2567) ได้

วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งตำบลเวียงต้า อำเภอลอง จังหวัดแพร่ ผลวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลเวียงต้า อำเภอลอง จังหวัดแพร่ ตามหลักอภิธานิธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการเชื่อฟังผู้บังคับบัญชา รองลงมาคือ ด้านการอารักขาคุ้มครอง ปกป้องอันชอบธรรม ด้านการให้เกียรติและเคารพสิทธิสตรี ด้านหมั่นประชุมกันเนืองนิตย์ ด้านการไม่บัญญัติหรือไม่ล้มเลิกข้อบัญญัติตามอำเภอใจ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือพร้อมเพรียงกันประชุมและพร้อมเพรียงกันเลิกประชุม

1.2 ระดับพฤติกรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นของเทศบาลตำบลจริม อำเภอลอง จังหวัดอุดรดิตถ์ ทั้ง 3 ด้าน โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.42$, S.D. = 0.64) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ด้านการมีส่วนร่วมใช้สิทธิเลือกตั้ง และด้านการติดตามตรวจสอบการเลือกตั้ง เห็นได้ว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของ (ภาสวรรณ สิทธิกรณ์ และ สุรพล พรหมกุล, 2565) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมการใช้สิทธิเลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 ในจังหวัดขอนแก่น เขตเลือกตั้งที่ 7” ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการใช้สิทธิเลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในจังหวัดขอนแก่น เขตเลือกตั้งที่ 7 มีภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

2. ความสัมพันธ์ระหว่างหลักอภิธานิธรรม 7 กับพฤติกรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลจริม อำเภอลอง จังหวัดอุดรดิตถ์ โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลาง ($r = .540^{**}$) หลักอภิธานิธรรม 7 กับพฤติกรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นของเทศบาลตำบลจริม อำเภอลอง จังหวัดอุดรดิตถ์ มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลาง กล่าวคือ เมื่อนำหลักอภิธานิธรรม 7 มาประยุกต์ใช้กับพฤติกรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลจริม อำเภอลอง จังหวัดอุดรดิตถ์ ก็จะส่งผลให้ประชาชนมีพฤติกรรมมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งมากยิ่งขึ้น จึงยอมรับสมมติฐานสอดคล้องกับงานวิจัยของ (เอกพจน์ อุดดี และสมจิต ขอนวงศ์, 2566) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชน ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ในเขตตำบลแม่คำมี อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่” พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างหลักอภิธานิธรรม 7 กับการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ในเขตตำบลแม่คำมี อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับปานกลาง ($r = .488^{**}$) เมื่อนำหลักอภิธานิธรรม 7 มาบูรณาการกับการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ในเขตตำบลแม่คำมี อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ ส่งผลให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมือง ตามหลักอภิธานิธรรม 7 ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ จึงยอมรับสมมติฐาน

3. แนวทางการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นของเทศบาลตำบลจริม อำเภอลอง จังหวัดอุดรดิตถ์ คือ ประชาชนควรมีส่วนร่วมประชุมกับภาครัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเรื่องการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นอย่างสม่ำเสมอ และควรเข้าประชุมและเลิกประชุมอย่างพร้อมเพรียงกัน นอกจากนี้ผู้บริหารท้องถิ่นไม่บัญญัติกฎระเบียบที่นอกเหนือจากระเบียบทางราชการที่บัญญัติไว้และไม่ล้มเลิกกฎบัญญัติเดิมที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น และที่สำคัญควรให้การเคารพนับถือผู้ใหญ่และให้เกียรติต่อสตรี ตลอดจนถึงให้เคารพสถานที่ปฏิบัติงาน และควรอำนวยความสะดวกแก่เจ้าหน้าที่ขณะปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มศักยภาพในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลจริม อำเภอลอง จังหวัดอุดรดิตถ์ ให้เกิดความเรียบร้อยและบรรลุลตาม

วัตถุประสงค์ในการเลือกตั้ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ (กาญจนา ดำจตุ, 2557) ได้วิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการมีส่วนร่วมตามหลักพุทธธรรมของผู้นำชุมชนในการบริหารจัดการองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น กรุงเทพมหานคร” พบว่า แนวทางการนำหลักอปริหานิยธรรม 7 มาบูรณาการต่อการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการบริหารจัดการองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น คือ MBB Model ที่สามารถประยุกต์ใช้โดยการ M (Meeting) การร่วมประชุม เพื่อเป็นการให้การยอมรับ ให้โอกาสให้มีความสำคัญ ให้ความรู้แก่ผู้นำชุมชน ได้ร่วมกันประชุมให้เป็นประจำภายในชุมชนระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของกรุงเทพมหานครกับผู้นำชุมชน เพื่อรับฟังปัญหารับรู้ข้อตกลงเงื่อนไขต่าง ๆ คำแนะนำข้อเสนอแนะต่าง ๆ อย่างพร้อมเพรียงกัน ทั้งระดับนโยบายและระดับปฏิบัติการ B (Board) ร่วมเป็นคณะกรรมการหรือคณะทำงาน เพื่อให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ให้การยอมรับในการเข้าร่วมกิจกรรม

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย

จากผลการศึกษาการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลจรัล อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี พบว่า หลักอปริหานิยธรรม 7 ประการนี้ เป็นคุณธรรมที่สามารถพัฒนาบุคลากรและองค์กรให้เกิดความเจริญ ซึ่งประกอบไปด้วย 1) หมั่นประชุมกันเนืองนิตย์ 2) พร้อมเพรียงกันประชุม เลิกประชุมและกระทำการที่ควรทำ 3) ไม่บัญญัติสิ่งที่ยังไม่ได้บัญญัติ และไม่เลิกสิ่งที่ได้บัญญัติไว้แล้ว 4) เคารพนับถือผู้ใหญ่ 5) การให้เกียรติต่อสตรี 6) ด้านการเคารพสถานที่ปฏิบัติงาน 7) ด้านการอำนวยความสะดวกแก่เจ้าหน้าที่ แล้วนำมาประยุกต์ใช้กับการส่งเสริมพฤติกรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง 2) ด้านการมีส่วนร่วมใช้สิทธิเลือกตั้ง 3) ด้านการติดตามตรวจสอบการเลือกตั้ง ซึ่งสามารถสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย เป็น PAIROTE โมเดล ดังนี้

P = Political Participations การมีส่วนร่วมทางการเมือง เช่น การประชาสัมพันธ์ชักชวนประชาชนผ่านสื่อต่างๆ เช่น โทรทัศน์ แกดไบปลิว ป้ายและสื่อออนไลน์ ให้ประชาชนได้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งตามกฎหมายรัฐธรรมนูญกำหนดไว้ และเพื่อที่จะเลือกตัวแทนในการไปทำหน้าที่แทนตนเอง โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบติดตามการปฏิบัติหน้าที่เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเลือกตั้ง เพื่อให้การทำงานเป็นกลางและมีความเที่ยงธรรม

A = Awakening Politics ความตื่นตัวทางการเมือง ได้แก่ การส่งเสริมให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง มีความตื่นตัวด้านการณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง การใช้สิทธิเลือกตั้ง และการติดตามตรวจสอบผลของการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น

I = Information ข้อมูลข่าวสาร ได้แก่ ประชาชนสามารถรับทราบรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อบุคคล เอกสาร และกลุ่มบุคคล เป็นข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัย มีความเป็นกลาง และสามารถกระตุ้นให้ประชาชนรับรู้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิหน้าที่ และกฎหมายการเลือกตั้ง

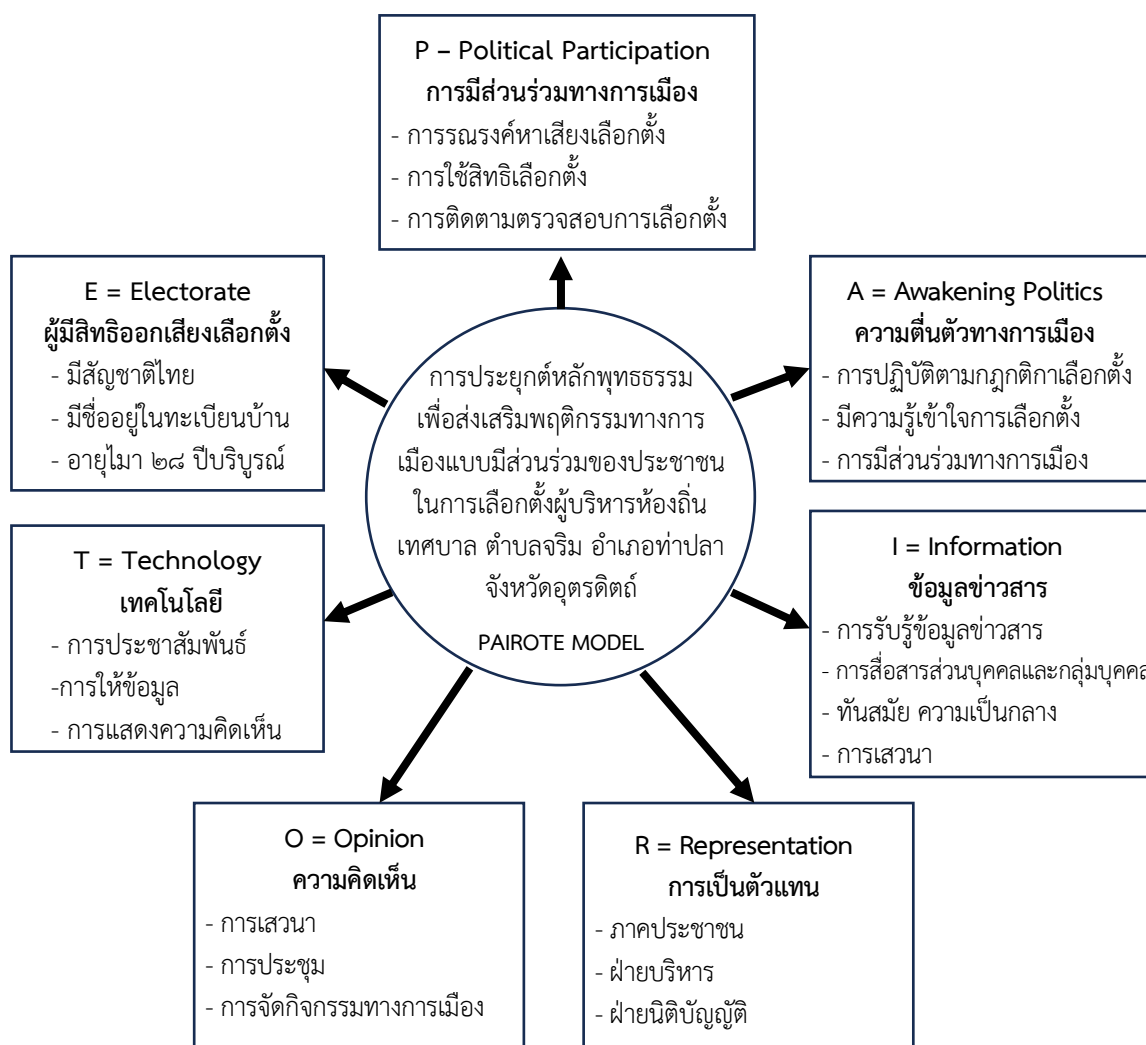
R = Representation การเป็นตัวแทน ได้แก่ ประชาชนหรือบุคคลทั้งบุรุษและสตรีมีสิทธิเท่าเทียมกัน เข้าไปทำหน้าที่ผ่านกระบวนการการเลือกตั้ง เพื่อไปทำหน้าที่ฝ่ายบริหารและฝ่ายตุลาการ โดยสะท้อนผลออกมาเป็นรูปแบบเป็นโครงการต่าง ๆ

O = opinion ความคิดเห็น ได้แก่ ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นทางการเมือง เช่น การประชุมร่วมกันหรือการเสวนาที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อคัดสรรผู้ที่มีความรู้ความสามารถมาพัฒนาชุมชนหรือองค์กรและสังคมให้มีความเจริญรุ่งเรือง การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง อาจกระทำได้หลายประการ แต่ทั้งนี้ทั้งนี้ย่อมไม่ขัดต่อกฎหมายการเลือกตั้ง

T = Technology เทคโนโลยี ได้แก่ การนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาประยุกต์ใช้ในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชนได้มีส่วนร่วมทางการเมือง เพื่อส่งเสริมแรงค์ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง เช่น ผ่านระบบออนไลน์ หรือสื่อสังคมออนไลน์ต่าง ๆ

E = Electorate ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ได้แก่ ประชาชนผู้ที่มีคุณสมบัติตามที่กฎหมายได้กำหนดไว้ มีสัญชาติไทยโดยกำเนิด หรือแปลงสัญชาติมาแล้วไม่ต่ำกว่า 5 ปี มีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์ มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้งติดต่อกันไม่น้อยกว่า 90 วันนับถึงวันเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น

ดังปรากฏเป็นรูปภาพ PAIROTE โมเดล ดังนี้

ภาพที่ 1 การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชน ในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลจมิม อำเภอท่าปลา จังหวัดอุตรดิตถ์

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ภาครัฐควรจัดการประชุมร่วมกับชุมชนและกำหนดนโยบายให้ประชาชนในพื้นที่ เพื่อให้ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งบอย ๆ ให้ประชาชนมีความพร้อมเพรียงกันในการ ประชุม ให้ประชาชนทำตามกฎระเบียบที่ได้บัญญัติไว้ ให้ประชาชนมีความเคารพต่อผู้เป็นประธานประจำ

หน่วยเลือกตั้ง ให้ประชาชนรับฟังความคิดเห็นไม่ก้ำก๋ว่งสิทธิสตรีในการเลือกตั้ง ให้ประชาชนมีเคารพไม่ก่อความวุ่นวายต่อสถานที่เลือกตั้ง ให้ประชาชนเคารพให้เกียรติเจ้าหน้าที่ในขณะปฏิบัติหน้าที่ในการเลือกตั้ง

1.2 ภาครัฐควรส่งเสริมประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมทางการเมืองให้กับประชาชนด้วยการประยุกต์หลักพุทธธรรมกับพฤติกรรมทางการเมืองในด้าน การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง การใช้สิทธิเลือกตั้ง และการติดตามตรวจสอบการเลือกตั้ง

2. ข้อเสนอประเด็นที่ควรนำไปปฏิบัติ

2.1 ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนความรู้ที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งร่วมกับหน่วยงานภาครัฐอย่างสม่ำเสมอ

2.2 ประชาชนควรเข้าร่วมประชุมและเลิกประชุมอย่างพร้อมเพรียงกันโดยไม่หนีกลับก่อนเวลา

2.3 ประชาชนไม่ควรเสนอฎีกาเกณฑ์ที่ขัดกับกฎระเบียบกฎหมายเดิมที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น

2.4 ประชาชนไม่ควรทอดธุระและควรรับฟังความคิดเห็นผู้เป็นประธานที่มาปฏิบัติหน้าที่ประจำหน่วยเลือกตั้ง

2.5 ประชาชนควรให้เกียรติและเปิดโอกาสให้สตรีได้มีสิทธิเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเท่าเทียมกับผู้ชาย

2.6 ประชาชนควรช่วยกันดูแลและบำรุงรักษาสถานที่เลือกตั้งในทุก ๆ ครั้ง

2.7 ประชาชนควรอำนวยความสะดวกแก่เจ้าหน้าที่ที่มาปฏิบัติหน้าที่ประจำหน่วยเลือกตั้ง เพื่อให้เกิดความเรียบร้อยและบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการจัดการเลือกตั้ง

3. ข้อเสนอแนะการศึกษาในครั้งต่อไป

ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นของเทศบาลตำบลจรม อำเภอลำปลาย จังหัดอุดรดิตต์ เพื่อเป็นข้อมูลอัพเดทพฤติกรรมเลือกตั้งของประชาชนและประกอบการศึกษาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2566). ระบบศูนย์ข้อมูลเลือกตั้งผู้บริหาร สมาชิกสภาท้องถิ่น และทะเบียนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.). กระทรวงมหาดไทย

กาญจนา คำจตุ. (2557). การส่งเสริมการมีส่วนร่วมตามหลักพุทธธรรมของผู้นำชุมชนในการบริหารจัดการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของกรุงเทพมหานคร [วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

บุญร่วม เทียมจันทร์ และศรีธัญญา วิชาวธรรม. (2566). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 (พิมพ์ครั้งที่ 6). สำนักพิมพ์ The Law Group.

ภาสวรรณ สิทธิกรณ์ และสุพล พรหมกุล. (2564). พฤติกรรมการใช้สิทธิเลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 ในจังหวัดขอนแก่น เขตเลือกตั้งที่ 7. *Journal of Buddhist Education and Research*, 8(3), 36-45. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jber/article/view/261496>

วิศิษฐ์ ทวีเศรษฐ และสุขุม นวลสกุล. (2543). การเมืองและการปกครองไทย (พิมพ์ครั้งที่ 14). โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- อังสุมาลิน ปัญญาแก้ว, สายัณห์ อินันใจ, และสมจิต ขอนวงศ์. (2567). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งตำบลเวียงต้า อำเภอลอง จังหวัดแพร่. *วารสารวิจัยและวิชาการบวรพัฒน์*, 2(2), R0894. <https://doi.org/10.14456/journal-rabij.2024.11>
- เอกพจน์ อุดดี และสมจิต ขอนวงศ์. (2566). การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือก ตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ตำบลแม่คำมี อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่. *Journal of Lanna Societies*, 1(4), 18-29. <https://so13.tci-thaijo.org/index.php/jls/article/view/427>